

TAG UG/UWCH

2000N30-1

**DYDD MERCHER, 22 MAI 2024 –
PRYNHAWN**

CYMRAEG: IAITH GYNTAF – UG uned 3

**Defnyddio Iaith, a Barddoniaeth
(Papur Ysgrifenedig)**

2 awr a'ch amser estynedig

DEUNYDDIAU YCHWANEGOL

Llyfryn ateb 16 tudalen CBAC (pinc).

Llyfryn 2000N30-1A, sy'n cynnwys y cerddi.

CYFARWYDDIADAU I YMGEISWYR

Defnyddiwch inc neu feiro du neu eich dull arferol.

Atebwch y DDAU gwestiwn.

Ysgrifennwch eich atebion yn y llyfryn ateb a ddarperir ar wahân.

Pan fo gofyn i chi fynegi barn neu safbwynt dylech roi eich rhesymau drostynt a chyfeirio at farn eraill lle bo'n briodol.

(Trowch y dudalen)

3

Bydd y marcio yn ystyried ansawdd eich iaith a'ch mynegiant yn eich atebion.

Awgrymir eich bod yn treulio 45 munud ar Adran A ac 1 awr 15 munud ar Adran B.

Dylech dreulio 15 munud yn cynllunio eich traethawd yn Adran B.

Ni chaniateir defnyddio geiriaduron yn yr arholiad hwn.

GWYBODAETH I YMGEISWYR

Dangosir nifer y marciau sydd ar gael mewn cromfachau ar ddiwedd pob cwestiwn neu ran o gwestiwn.

(Trowch y dudalen)

ADRAN A

DEFNYDDIO IAITH

- 1. Atebwch BOB rhan o'r cwestiwn hwn. Cewch eich gwobrwyo am greu brawddegau sy'n ieithyddol gywir.**
- (a) Defnyddiwch y canlynol mewn brawddegau gwreiddiol, UN ymhob brawddeg, i ddangos yn eglur eu hystyron a'u defnydd:**

ystyrir

awn i fy hunan

ynddo [6 marc]

(Trowch y dudalen)

- 1 (b) Darllenwch y darn sydd yn y blwch isod sy'n rhan o golofn olygyddol papur bro ac atebwch gwestiynau (i) a (ii). Yn dilyn hynny, atebwch gwestiynau (iii)–(viii).

‘Ar ddiwedd blwyddyn mae’n gyfle i ddiolch i’r holl wirfoddolwyr a chyfranwyr am eu gwaith diflino yn creu rhifyn diddorol yn FISOL. Dymuniadau gorau i chwi ddarllenwyr ffyddlon ...’

- (i) Edrychwch ar y GAIR sydd mewn print trwm ac wedi ei danlinellu ac eglurwch yn llawn y rheswm pam mae wedi ei dreiglo. [1 marc]

(Trowch y dudalen)

1 (b) (ii)

**Chwiliwch am enghreifftiau o'r
canlynol yn y blwch uchod:**

**enw benywaidd unigol
ansoddair yn dilyn enw gwrywaidd
unigol [2 farc]**

(Trowch y dudalen)

1 (b) (iii)

Isod mae tri phâr o frawddegau. Defnyddiwch RAGENW PERTHYNOL i gyfuno'r ddwy frawddeg ym mhob pâr i greu brawddeg sy'n cyfleu'r un ystyr. Gwnewch hyn ar gyfer 1, 2 a 3.

1 Dyma'r ferch. Roeddwn yn siarad am y ferch neithiwr.

2 Disgynnodd y llanc dros y dibyn. Yr oedd yn chwilio am ei gi defaid.

3 Hon yw'r nofel. Nid oes neb yn y dosbarth wedi darllen y nofel.

[3 marc]

(Trowch y dudalen)

1 (b) (iv)

Ailysgrifennwch y frawddeg isod gan gywiro'r ymadrodd Seisnig:

Agorir siop gymunedol heddiw ac mae pethau'n edrych ar i fyny.

[1 marc]

(v) Mae DAU wall yn y frawddeg isod. LLUNIWCH DAIR COLOFN: yn y gyntaf nodwch y camgymeriad, yn yr ail cywirwch ef, ac yn y drydedd nodwch eich rheswm dros gywiro.

Byddai'r ysgol wedi bod mor llwyddiannus â erioed yn y gystadleuaeth os byddai'r disgyblion wedi chwarae'n dda. [4 marc]

(Trowch y dudalen)

1 (b) (vi)

Newidiwch y frawddeg ganlynol i'r LLUOSOG.

A yw ef wedi cofio ei arian? [2 farc]

(vii) Lluniwch UN FRAWDDEG gan ddefnyddio'r wybodaeth i gyd sydd yn yr ail golofn isod. [2 farc]

ENW:	Cae Gors
DISGRIFIAD:	tafarn
PA FATH?	cymunedol
LLUNIAETH:	darparu bwyd cartref, blasus
GWYBODAETH YCHWANEGOL:	darparu teithiau amrywiol

(Trowch y dudalen)

ODDI WRTH: Non Davies
ndavies@ywern.ceredigion.sch.uk

ANFONWYD: 30 Tachwedd, 2024 9.00

AT: Disgyblion Uwch Gyfrannol

TESTUN: Prawf Llafar

Bydd prawf llafar yn cael ei gynnal yn y wers ddydd Mercher nesaf. Bydd y prawf yn digwydd mewn grwpiau o dri. Bydd disgwyl i chwi adolygu dwy act gyntaf y ddrama.

Bydd angen trafod cymeriad. Gallwch ddewis cymeriad eich hun. Bydd angen i chwi ddyfynnu'n gywir. Bydd angen i chwi hefyd gyfeirio at olygfeydd perthnasol. Bydd y ddau beth hyn yn cael eu gwobrwyo.

Non Davies
Pennaeth Adran y Gymraeg
Ysgol Gyfun y Wern

1 (b) (viii)

Ailysgrifennwch y NEGES E-BOST gyferbyn gan ei gwneud yn un fwy AMRYWIOL EI BRAWDDEGAU.

Gallwch newid trefn y sylwadau ac uno brawddegau, os dymunwch.

Cewch gychwyn UN frawddeg yn unig gyda 'Bydd'. [4 marc]

[25 marc]

(Trowch y dudalen)

ADRAN B

BARDDONIAETH

2. Ysgrifennwch draethawd ar UN o'r canlynol.

Wrth ateb, dylech gofio:

- **trafod y tair cerdd wrth ymateb i ofynion y cwestiwn**
- **dadansoddi arddull**
- **cymharu gweithiau'r beirdd lle bo'n briodol**
- **defnyddio termau beirniadaeth lenyddol a dyfyniadau.**

(Trowch y dudalen)

NAILL AI

- 2 (a) Mynegi'r YMDEIMLAD DWFN O BERTHYN a wna nifer o feirdd yn eu cerddi, boed i ddarn o dir neu gymdeithas. TRAFODWCH a CHYMHARWCH arwyddocâd yr ymdeimlad hwn o berthyn a gawn yng ngwaith Gwenallt, Gwyn Thomas a Waldo Williams. Dylech gyfeirio at GYNNWYS ac ARDDULL y cerddi, ac AGWEDD y beirdd. [40 marc]**

(Trowch y dudalen)

NEU

- 2 (b) Mae lleoliad penodol wedi sbarduno cerddi Menna Elfyn, Myrddin ap Dafydd ac Ifor ap Glyn. TRAFODWCH a CHYMHARWCH y THEMÂU sy'n codi yn y lleoedd arbennig hyn. Dylech gyfeirio at GYNNWYS ac ARDDULL y cerddi, ac ARWYDDOCÂD Y LLEOEDD arbennig hyn i'r beirdd. [40 marc]**

DIWEDD Y PAPUR